

HELTAI FABULÁI

A farkasról meg az rókaról.

A farkas beidézé a rókát a Majombíró elejbe és erősen megvádla, mivelhogy meglopta volna. Tagadott a róka, erősen mentvén magát. És a róka szemébe veté a farkasnak: Bizony, úgymond, hamis állat vagy, ragadozó és olly kegyetlen, hogy nemcsak lopással élsz, hanem torkosságodból és telhetetlenségedből a jámborok nyájába beszáguldasz és nemcsak hogy egyet elkapnál a szegény bárányokból, hanem huszat is megszaggatsz és megfojtasz benne. Éjten éjszaka kerenged a disznóólakat. És ha semmi nem kerül fogadra, mégis nem mehatsz el békességgel, hanem bérondítod a jámboroknak ajtajait. Hogy vádolhatsz tehát engem, szegény rókát, ki soha semmi gonosztat nem cselekedtem, hanem munkám után élek és legfeljebb ha valami egereket fogok. Ez pedig még nem halálos bűn, jó bíró uram. Monda a majombíró: No mit felelsz farkas frater? Monda a farkas: Hallom a feleletet. De jól és igazán nevezték e jámbort ravasznak! Mert amit az önön természetiben talál és megismer, azt én reám ken. Jámbor-é az, aki egész éjszaka mind az egész mezőt bójárja és sem madár, sem egyéb valami lelkes állat meg nem maradhat tőle. Ha a szegény madarakat megfoghatja a fészükben, legott koppasztani kezdi és kegyetlenül megrágja és megeszi őket. Ha szegények megmenekednek, legott kiissza az tojásukat. Se majorokban, se falukban sehol senki nem tarthatja se lúdját, se tyúkját, se galambját tőle. Mindenüvé felhág és bóbújik. És nem igen sok ideje, hogy a gazda a

tyúkólban kapta volt. Agg eb, mért járál ott? Bezzeg úgy látszik, hogy ott is hagytad a legyezőt, az farkadat. Ihol lássa meg kegyelmed, jó bíró uram, még mostan is kurta belé. Ezokáért kegyelmed, jó bíró uram, eszébe veheti, hogy adós énnekem és hamisan vitte el marhámát. Mondá a Majombíró: Eb öccse bátyja. Egyik eb, másik kutya. Nem hiszem te farkas, hogy valamivel tartoznék tenéked a róka. És te róka, tiszta és síma a bőröd, de pokol a természeted és széles és nagyon is tág a te lelkiesméreted. Menjetek el agg ebek és megbékéljétek egymással, mert egy csávába vagytok méltók.

Értelme:

E fabula azt jelenti és arra tanít, hogy minden ember vegye eszébe magát és kebelébe nézvén, megismerje természetét, másra pedig ne támadjon, hanem önmagán kezdje az ítéletet, legott meglátandja, hogy nincsen oka, hogy mást megítéljen. Mindvalamennyien Ádám fiai vagyunk és egy tésztábol keltünk. Benne vagyon a természetünkben az ördögtől behintett méreg. A mellyedben, ama kis szelencében hordozod ezt, az ördögnek e puskaaporát. S mihelyt az ördög beléje vetheti az ő taplóját, legott ellobban az. És olyan leszen a gyümölcse, mint ez e fabula által a farkas és a róka természetiben megjelenttetik és mindeneknek megmagyaráztatik. Ennekokáért minden ember alázza meg magát, ismervén természetének gyarlóságát és könyöröggön, hogy az Úristen az Ő szent lelkének általa, az Ő Igéjében megújítsa a természetét és a régi ártatlanságára fordítsa. Azért mondja szent Pál, hogy újuljunk meg lelkünkben. Renovamini Spiritu mentis vestrae et induite novum hominem. Vagyis: A Szentlélek által újítsátok meg a ti elméteket és öltözzetek új emberségbe. Így legyen.